

JOPPE

Marijke Schermer

Joppe (Jasper van Overbruggen)
Liesje (Maria Kraakman)
Ada (Clinty Thuijls)

SCENE 1

- LIESJE: Er is sprake van een man.
Een lange man. Met een pak aan. Hij heeft voor de gelegenheid een pak aangetrokken. Een feestpak. Hij draagt een lapje voor zijn linkeroog. En hij heeft zijn haar in model laten knippen. Het past bij zijn pak en het past de gelegenheid.
En er is sprake van een vrouw.
Een lenige vrouw die haar lenigheid zat is. Zij wenst niet langer een spagaat te maken. Zij draagt een jurk. Een rouwjurk. Haar geboorte is de oorzaak van zijn handicap.
- Wij staan aan de vooravond van iets verschrikkelijks. Wij staan aan de vooravond van iets verschrikkelijks en ik moet ophouden van hem; ik mag dat niet zeggen, zegt hij en ik heb het nog niet eens gezegd. We hebben nog niets gezegd.
Ik ben binnengekomen. Hij is binnengekomen. Ik heb hem een koud glas bier ingeschonken en telkens als ik adem haal waarschuwt hij mij.
Alsof ik adem genoeg heb.
Alsof ik geen adem tekort kom.
Alsof het met zo'n minimum aan lucht mogelijk is alles maar zo op mijn dooie gemakkie te gaan zitten uitspreken.
In deze kamer.
Onder deze kroonluchter.
In dit huis.
In deze stad. In deze nederzetting ergens op de aarde die rond is en ronddraait en steeds hetzelfde pad volgt door het universum.
- Vroeger keken Joppe en ik naar de hemel. We sleepten de sterrenkijker de tuin in en keken naar de maansverduistering of naar een komeet of zomaar naar de grote en kleine beer en de poolster. En we vielen onze vader lastig met vragen en die liet dan plaatjes zien en berekeningen en vertelde over het ontstaan van het heelal en dat God niet bestond.
En dat de Grieken ooit dachten dat sterren niet bestonden; dat zij de uitsparingen waren in een groot vergiet dat over de aarde lag.
- Heb je dat gehoord? Van die sneeuwballen die de aarde constant zouden bestoken en dat dat toch niet waar bleek te zijn?
- JOPPE: Nee. Wat was dat dan?
- LIESJE: Ach, ik weet het ook niet. Ik lees de wetenschapsbijlage, maar ik begrijp het niet. Wat er staat. Dat er met tekort aan een bepaald hormoon, onvruchtbare mannen worden geboren die eruit zien als vrouwen.
- Hoe is ze?
- JOPPE: Ze heeft haar haren rood geverfd. Krullen. Ze is zorgzaam en lief en ernstig. Echt een vrouw om mee te trouwen..
- LIESJE: Is ze grappig?
- JOPPE: Ja hoor. Ja zeker.
- LIESJE: Echt dat je om haar moet lachen?
- JOPPE: Ja, Ja ze is grappig.
- LIESJE: En?
- JOPPE: Ze gelooft in God.

LIESJE: Wat? Wat?
 JOPPE: Ja, niet heel erg. Een beetje. Niet dat ze echt naar de kerk gaat en bidt voor de maaltijd. Ze is ermee opgegroeid en het is haar dierbaar.
 LIESJE: Ada.
 JOPPE: Ja, Ada, ja.
 LIESJE: Omkeerbaar.
 JOPPE: Wat?
 LIESJE: Een palindroom.
 JOPPE: Ja. Oh, omkeerbaar.
 LIESJE: Ada, Ada.
 JOPPE: Ja.
 LIESJE: Gebruiken ze in de literatuur soms om een rond en evenwichtig personage aan te geven.
 JOPPE: Ada.
 LIESJE: Nee, een palindroom.
 JOPPE: Oh.
 LIESJE: Snap je?
 JOPPE: Ja.
 Wat een onzin.
 LIESJE: Ja, ach. Joppoj
 JOPPE: Ja?
 LIESJE: Joppoj.
 Grapje.
 Grapje, Jopje.
 Nog één? Een biertje.
 JOPPE: Ja, doe maar. Of heb je ook wijn?
 LIESJE: Dacht ik wel ja. Ja.
 JOPPE: Doe maar wijn dan. Wit.
 LIESJE: Ik heb alleen rood.
 JOPPE: Doe maar rood dan.
 Dankjewel. Lekker. Lekkere wijn.
 LIESJE: Die drink ik altijd.
 JOPPE: Oh ja.
 LIESJE: Nou ja, bijna altijd.
 JOPPE: Ik zou me even willen verkleden.

Ik moet dit pak uittrekken. Straks knoei ik. Of er komen brandgaten in. In ieder geval ruikt het morgen naar rook.

LIESJE: Ik kan toastjes maken. Toastjes met castello.

JOPPE: Lekker. Lekker.
Ik heb een spijkerbroek bij me. Die trek ik even aan.

LIESJE: Of nootjes. Wil je nootjes?

JOPPE: Dan hou ik dit hemd aan en bewaar deze voor morgen. Zo snel als een hemd vies wordt op sommige dagen. Nou ja, vies; je ruikt dat je het hebt gedragen. Niet echt vies dus. Gedragen.
Wat trek jij aan?

LIESJE: Niets.

JOPPE: Niets.

LIESJE: Helemaal niets.
Deze jurk.

JOPPE: Sombere jurk. Maar hij staat je erg goed. Dat wel. Mooie sombere jurk.

LIESJE: Ja. En zij?

JOPPE: Geel. Okergele jurk. En een hoedje. Heel klassiek eigenlijk.
Lekkere kaas.
Mooie jurk.
Toen jij negentien was. Ik kwam bij je eten. Je had een prutje gemaakt en ik leende kleren van jouw omdat de mijne nat waren. Toen hebben we gevreeën.

LIESJE: Toen ik negentien was en jij drieëntwintig.
Ik had bouefbourgignon gemaakt. Je was nat van de regen en leende een T-shirtje van mij dat tot boven je navel kwam. Ik zei dat ik van je hield en jij kneep in mijn zij en kuste mijn borsten maar meer wou je niet want je had nu een vriendin. Karlijn heette ze en ze speelde piano en ik wou haar wel doodslaan.

JOPPE: Karlijn heette ze. Ja.

LIESJE: Karlijn heette ze en ze speelde piano en ik wou haar wel doodslaan. Ze was netjes. Alles in orde. Het was goed voor jou en voor haar en voor iedereen, voor ons, voor mij.

JOPPE: Jij had een vriendje toen. Koen heette hij.

LIESJE: Dat was later.

JOPPE: Oh, dat was later.

LIESJE: Je negeerde hem. Dat beledigde mij. Was je niet geïnteresseerd in wie van mij hield?

JOPPE: Koen was een lieve jongen. Hij begreep niks van jou. Hij keek je maar aan met die lieve ogen van hem. Hij vond jou één groot mysterie. Dat vond ik dom van hem.

LIESJE: Jij vindt mij doorzichtig.

JOPPE: Ik ken jou.

LIESJE: Niet alles.

JOPPE: Ik ken jou.

LIESJE: Ik hou van jou.

JOPPE: Dat weet ik.

LIESJE: Ik hou van jou.

JOPPE: Ik ook van jou.
Huil je?

LIESJE: Nee.

JOPPE: Ik hou van je. Dit is een rare avond. In zekere zin ook beladen. Ik begrijp het wel. Het is vreemd.

LIESJE: Het is niet beladen. Geen rare avond. Alsof er zo van die avonden zijn die vreemd zijn. Alsof dit typisch zo'n rare avond is. Zo'n avond... Jeetje, wat een rare avond.

JOPPE: Zo bedoelde ik het niet.

LIESJE: Ik huil niet. Ik doe mijn trucje. Gymnastisch. Ik ben zo verschrikkelijk buigzaam. Net bamboe. En intussen verteer ik. Het is een dagtaak. Dat verteren. Ik verteer en verwerk en op een dag heb ik geen binnenste meer over.

JOPPE: Niet doen. Geen zelfmedelijden. Zal ik je kussen?

LIESJE: Dat ligt er maar aan.
Als jij mij kust, wat maakt het dan uit?
Misschien moeten we afscheid nemen. Echt afscheid. Niet symbolisch bedoeld.
Ik bedoel niks symbolisch.
Ja, ik wil dat je me kust. Ja, ik wil afscheid nemen. Ja, ik wil je nooit meer zien.

JOPPE: Praat geen onzin. Ik wil nooit afscheid van je nemen. Wij worden even oud. Jij zit in mij. Jij bent het oog dat ik niet heb. Jij zit in mijn ziel. Jij bent mijn poolster, mijn leidend licht. Zonder jou zou ik nooit diepte zien.

LIESJE: Neem niet te dure woorden in je mond; je zou ze niet kunnen betalen.
Proost.

JOPPE: Chin chin.

LIESJE: Op ons afscheid.

JOPPE: Op ons.

LIESJE: Afscheid. Op ons... afscheid.
Ik dacht dat jij je zou verkleden.

JOPPE: Ja.

LIESJE: Nou?

JOPPE: Heb jij iemand?

LIESJE: Of ik iemand heb?

JOPPE: Ja, hou je van iemand?

LIESJE: Ja.

JOPPE: Zie je hem veel?

LIESJE: Ik wil dit gesprek niet voeren. Excuseer me. Alles goed? Alles goed. Verliefd? Ja ja verliefd. En op je werk? Ja, druk, maar goed hoor, interessant.

JOPPE: Hou op, Liesje. Waarom ben je zo boos? Oké, dat heb ik niet gevraagd. Kom nou eens bij me zitten en kijk me aan. Je loopt de hele tijd te lopen. Ik wil je haren ruiken. Kom hier. Ik wil je even door je haren woelen. Ik wil je even aan je haren trekken. Ik wil je hoofd een eindje achterover trekken aan je haren en je horen zuchten. Verder niks. Even aanraken.

SCENE 2

- LIESJE: Toen je Karlijn meenam. Jij viel in slaap. Iedereen, Karlijn toch ook moet geweten hebben dat je ooglid verlamd is en dat dat dicht gedáán moet worden. Maar niemand durfde. Alsof iedereen die dat op dat moment zou hebben gedaan een verderfelijke positie in nam. Het was een te grote intimiteit in alle ongemakkelijkheid. Je zou er of een kind, of een echtgenoot die voorgoed geen kind meer was of een overspelige van zijn geworden. Je lag ons maar aan te staren met dat oog van je.
- JOPPE: Wauw, dat wist ik niet.
- LIESJE: Doet zij je oog dicht, Ada, als jij het vergeet?
- JOPPE: Ik vergeet het niet vaak.
- LIESJE: Als jij het vergeet?
- JOPPE: Dat weet ik niet.
- LIESJE: Dat weet je niet.
- JOPPE: Nee.
- LIESJE: Nee.
- JOPPE: Zeg, hou op, wat doet het er toe.
- LIESJE: Nee?
- JOPPE: Nee. Bij mijn weten ben jij de enige die mijn oog gesloten heeft. Ik heb wel eens gedaan alsof ik sliep, ik bedoel, ik deed eerst niet alsof ik sliep maar jij dacht dat ik sliep en toen liet ik het maar zo. Je kuste mijn oog voordat je het dicht deed. Daarna heb ik het heel vaak bewust opengelaten. Ik heb het nooit meer gemerkt, maar ik wist dat je het deed. Ik wist dat jij mijn oog zou kussen en dicht doen en hoewel ik het nooit meer gevoeld heb, ik... Het maakte me gelukkig.
- LIESJE: Ja.
- JOPPE: Jou ook?
- LIESJE: Ja.
- JOPPE: Het is zo idioot dat je Ada niet kent. Ik vergeet het telkens. Ik kan me niet voorstellen dat ik trouw met een vrouw die jij niet kent.
- LIESJE: Ik kan me haar wel zo'n beetje voorstellen.
- JOPPE: ?
- LIESJE: Zij is een vrouw die van haar leven nooit met jou door een sterrenkijker naar de sterren zal kijken, die geen oor heeft voor sprookjes en geen interesse voor het universum- al merkt zij natuurlijk ook wel eens op hoe vreemd het toch is dat heelal en hoe nietig we zijn zo onder de sterren. Maar verder vertoeft zij op aarde en denkt aan geld verdienen, gezonde verantwoorde voeding, hygiëne, verjaardagskaartjes en verder komen in de wereld. Zo'n vrouw die je huis vult en tot leven brengt maar je hoofd vergeet, zo'n vrouw die je voedt maar je hart over zal slaan. Een vrouw om mee te trouwen, ja. Een vrouw waar je je leven lang bij kan blijven mits je een kleine concessie doet aan Passie.
- JOPPE: Liesje..

LIESJE: Marlies, voor jou, van nu af aan. Mijn doopnaam alsjeblieft.
Ben jij soms ook een man geworden om mee te trouwen?

JOPPE: Lies.

LIESJE: Mårlies. Ze heet Marlies, maar we noemen haar Liesje. Geen wonder dat ik een heel deel van mijzelf kwijt ben. Dat rukt maar de drie eerste letters van mijn noemer af; mag ik mijn letters terug? Nu? Mag ik mijn hart terug? Ik wil het niet als een vodje op straat terug vinden. Als jij het hebt gebroken moet je het maar lijmen ook. Ik wil het terug zoals ik het gebracht heb. Ongeschonden. Of de schending dan tenminste min of meer hersteld. Je kan me niet met de brokken laten zitten.

JOPPE: Goed. Marlies, goed.

LIESJE: Precies.

JOPPE: Dat verwijten wat vrouwen doen.

LIESJE: Ik ben geen 'vrouwen'. Kijk me aan. Ik ben Liesje. Weet je nog? Liesje. Die het oog kust dat je bent verloren toen zij geboren werd. Die haar eerste adem haalde toen jij met je oog op het tuinhokje viel. Die je op een nacht toen zij veertien en jij achttien was vergaf, toen ze haar lichaam liet zien en jij alles aan mocht raken. Die in je oor gezucht heeft en gehijgd. Liesje. Je zusje, je liefje. Liesje.

SCENE 3

JOPPE: Mijn zusje Liesje weet wat liefde is. Dat is heel bijzonder. Zij verstaat de kunst van het liefhebben. Zij kon roerloos in bed liggen wachten, tot het uiterste gespannen en geconcentreerd liggen wachten tot ik met mijn handen haar gezicht aanraakte. En als ik dat dan deed dan moest ze soms wel eens huilen. Omdat het zo jeukte aan de binnenkant van haar wangen. Dat was liefde vertelt ze mij. Dat was nou liefde.
Ik zit hier in deze kamer. Ik ben binnengekomen en ze heeft mij een glas bier gegeven. Zij wil mijn gevoel dirigeren maar zo werkt dat niet. Zo werkt dat niet lieve Liesje.

SCENE 4

- LIESJE: Ik ben Electra.
Ik wacht op je. Op mijn broer, die al het onrecht wreekt en alles goed maakt. Ik wacht. Zo geduldig als ik ben. Ik dool de tuin rond en verzorg mezelf niet meer. Ik wacht op hem die het onrecht wreekt en alles goed zal maken. Men zegt dat ik niet meer moet wachten. Niet moet stilstaan, dat ik het onrecht niet gewroken en niet alles goed moet willen hebben. Dat het leven doorgaat. Dat het leven doorgaat zeggen ze. Dat ik een mooie jonge vrouw ben, zeggen ze. Als ik mijn haar zou wassen en mijn ogen op zou slaan. De rouwtijd is voorbij, zeggen ze. Het is genoeg geweest, het is tijd om te vergeten en uit het leven te halen wat er zit. Het is tijd om de waarheid onder ogen te zien. De tijd is aangebroken om genoeg te nemen met wat er wel is, al is het minder dan waarvan je hebt gedroomd. Het is niet minder zeggen ze maar anders. Anders, je bent ouder nu, volwassen, wees volwassen.
Ik wil niet verstandig zijn. De dingen niet in bedachte proporties zien, niet in verzonnen duiding leven. De ellende die mij drijft, is de tegenkant van een geluk dat jullie met je compromissen niet kan vinden. Ga weg en troost mij niet. Troost is een leugen en een schimp op mijn ellende.
- JOPPE: Lieverd.
- LIESJE: Ja.
- JOPPE: Welk onrecht?
- LIESJE: Ik stond op het dak van mijn huis. Ik had mij geposteerd met Een heupflesje whisky in de ene en een sigaret in de andere hand. Het was de nacht van de vallende sterren. Dat is elk jaar zo in de derde week van november maar eens in de 33 jaar is het zo zichtbaar. Er ontploften hemellichamen boven mijn hoofd. Waarnaar ik keek. Beschut voor de wind door de schoorsteen, met mijn rug naar de maan en verwarmd door de drank en mijn gedachten. De meeste mooie dingen moet je delen maar soms zijn er van die momenten dat je alleen en een tikje verdrietig moet zijn om iets groots te ervaren.
- JOPPE: Ik had erbij willen zijn.
- LIESJE: Zoals vroeger?
- JOPPE: Ja.
- LIESJE: Het onrecht dat de geliefde het aangeboden niet aanneemt en een ander vindt.
- JOPPE: Je kan niet blijven vasthouden aan iets van vroeger dat niets met de realiteit te maken heeft.
- LIESJE: Jawel.
- JOPPE: Ik ben je broer.
- LIESJE: Ja.
- JOPPE: Ja!
- LIESJE: Jij hebt mij verraden.
- JOPPE: Ik heb jou je eerste woorden horen zeggen, ik heb je leren fietsen, jij hebt verhalen voor mij verzonnen. Ik heb je leren vechten en voetballen en we hebben samen op woensdagmiddag naar de kinderbios gekeken.
Ik ben je broer. Wij zijn samen opgegroeid.

LIESJE: Jij hebt mij verraden.

JOPPE: Geef me nog een glas.

LIESJE: Natuurlijk.

JOPPE: Dankje.

LIESJE: Als je iets wilt moet je het zeggen. Alles geef ik je. Alles zal ik je geven. Ik gooi mezelf te grabbel geloof ik. Ik werp mijzelf aan je voeten geloof ik. Wat moet jij wel niet van me denken.
Koen was kwaad op me nadat we thuis kwamen in mijn kamer. Je hebt gelogen tegen mij. Je zei dat je eerste liefde Joppe heette, maar Joppe is gewoon je broer. Dat zei hij. We pasten niet bij elkaar, Koen en ik, we begrepen elkaar gewoon niet.

JOPPE: Zeg, aan wie vertel jij allemaal wat wij hebben gehad.

LIESJE: Tegen iedereen die het horen wil.

JOPPE: Ook tegen mensen die ons beiden kennen?

LIESJE: Maak je geen zorgen; er zijn maar weinig mensen die het horen willen.

SCENE 5

JOPPE: Soms voel ik me zoals op die foto. Zoals dat jongetje op de foto. Met één priemend oog en een gulzige mond. Een gulzig gezicht. Altijd honger had ik. Alles vrat ik op in die tijd. Ik heb zelfs mijn zusje opgegeten. Eén oog en een gulzig gezicht. En lange ledematen die iets vast willen houden. Stevig. Nee zo is het niet. Het was liefde waarachtig, ware liefde was het. Ik ruik haar. Ik hou van haar natuurlijk ik heb alles met haar gedeeld dat te delen is. Ik wil weg. Ik wil haar ook wel kussen maar de complicaties laten dat niet toe. Zij heeft een groot gevoel voor dramatiek. Of misschien is dat wat ik dramatisch noemt voor haar wel romantiek. Ik wil haar daar tegen beschermen. Zij zou eens haar beslissingen moeten herzien, ontdekken dat het anders is dan wat zij heeft besloten. Ik wil wel met haar vrijen maar de complicaties laten dat niet toe. Ik ken haar. Ik ken de klank van haar zuchten en de bewegingen van haar lichaam. Ik ken hoe zij huilt. Ik ken haar verdriet waar ik niets van begrijp. Ik wil wel maar de complicaties laten het niet toe.

Zullen we naar buiten gaan, de stad in, eindje lopen?

LIESJE: Ja, goed idee. Echt. Dankje.

JOPPE: Het regent een beetje vrees ik.

LIESJE: Ik weet niet hoe dat voor jou is, ik vind het niet erg.

JOPPE: Nee, ik ook niet.

LIESJE: We kunnen een paraplu meenemen.

JOPPE: Nee nee, laten we dat niet doen. Laten we gaan.

SCENE 6

(een café)

- JOPPE: Dit café bevalt me.
Je ziet er mooi uit. Moe, maar mooi.
Lekker is het hier. Lekker warm. Mooi licht. Dat vind ik belangrijk in een café, dat de verlichting goed is.
En de barman is een aardige man. Dat zie je zo. Een echte barman. Een goeie barman.
Ik neem nog een sigaret.
Ik ben onlangs van merk veranderd. Kijk. Vroeger rookten we een pakje in de maand op met z'n tweeën. Een maand! Met z'n tweeën!
De pijpen van de broek zijn misschien een beetje te kort. Een tikkeltje aan de te korte kant. Ja. Maar zo zit ik natuurlijk niet. Nu ruikt het in ieder geval zeker naar rook morgen. Ik had het niet aan moeten houden. Ik had het niet moeten aantrekken vanavond. Ik had het uit moeten doen.
Welke man gaat nu een nacht in een café zitten met zijn trouwpak aan als hij het niet meer kan laten stomen. Het is een nieuw pak. Welke man doet nou zoiets. Ik kan het ook niet buiten hangen met die regen. Dan is het morgen een nat pak. Das ook niet goed.
- LIESJE: Ik wil een sigaret.
- JOPPE: Je rookt niet meer.
- LIESJE: Dat maak ik zelf wel uit.
- JOPPE: Uiteraard.
- LIESJE: Ja
- JOPPE: Ja, dat maak jij zelf wel uit.
- LIESJE: Er zitten kruimels op..
- JOPPE: Ja?
- LIESJE: Op je kin.
- JOPPE: Ja. Weg?
- LIESJE: Nee.
- JOPPE: Nu?
- LIESJE: Nu wel. Ja.
- JOPPE: Nog iets?
- LIESJE: Ja. Je haar zit stom. Past niet bij je gezicht. Staat niet bij je lapje.
- JOPPE: Ja.
- LIESJE: Je haar zit stom en je overhemd is een maat te groot. D'r zitten allemaal rare plooiën in.
- JOPPE: Ja.
- LIESJE: Ja.
- JOPPE: Nog een glas?

LIESJE: Ja?

JOPPE: Of een fles.
We nemen een fles.

LIESJE: Een fles.

JOPPE: Een fles. We nemen een fles.

LIESJE: Goed. Goed.

JOPPE: Eén fles. Rioja. Een flesje rioja.

LIESJE: En olijven.

JOPPE: Olijven.

LIESJE: Knoflookolijven.

JOPPE: Kan ik niet maken.
Knoflookolijven.
Oké oké. Knoflookolijven. En een sigaartje. Zo'n kleintje. Jij ook?

LIESJE: Ik rook niet.
We zullen hier moeten blijven zitten tot het droog is.

JOPPE: Oh.

LIESJE: Voor je pak.

JOPPE: Ja ja. Dat pak.

LIESJE: Dat pak.

JOPPE: Of champagne.

LIESJE: Champagne.

JOPPE: Eén fles champagne met drie glazen.
(Voor als er eentje breekt.)

LIESJE: Joppe.

JOPPE: Liesje.

SCENE 7

(2 maanden later)

JOPPE: Darling.

ADA: Sweetheart.

JOPPE: Wat lees je?

ADA: Over de toestand.

JOPPE: Dit kan toch niet eeuwig doorgaan? D'r zal toch vroeg of laat es een einde aan komen?

ADA: Je zou het wel denken, hè?
In de hele bekende geschiedenis, vanaf dat mensen de weersomstandigheden hebben geboekstaafd is zoiets extreems niet voorgekomen in Europa.

JOPPE: Gaan we ten onder?

ADA: Misschien.

JOPPE: Is dit een zondvloed?

ADA: Ja.

JOPPE: Een straf voor de onbezonnenheid van de mensen?

ADA: Ongetwijfeld.

JOPPE: Echt?

ADA: Echt.

JOPPE: Twee maanden getrouwd en toen samen verzopen.

ADA: Of nog een hele tijd samen op een bootje tot we elkaar op eten.

JOPPE: Ja.

ADA: Kan je je dat voorstellen? Dat je overlevingszin zo groot wordt dat je iemand gaat opeten?

JOPPE: Nee. Ja. Weet ik niet.

(stilte)

JOPPE: Lieverd.

ADA: Weet je wat het hele gekke is?

JOPPE: Nee.

ADA: k vind het ook wel gezellig.

JOPPE: Oh ja?

ADA: Dat we zo binnen zitten en dat onheilspellende dat het heeft. Dat het een beetje eng is maar dat het hier warm en droog en veilig is.

JOPPE: Nog wel.

ADA: Nou ja, wij zitten hier niet slecht natuurlijk. Geografisch gezien dan. Wij zitten hoog. Wij blijven nog lang boven water als het zover zou komen.

JOPPE: En jij vind dat wel gezellig.

ADA: Ja, nou, ik weet niet, Misschien is dat niet helemaal het goeie woord. Heb jij dat dan niet?

JOPPE: Weet ik niet. En ben je bang?

ADA: Nee. Ja. Nee, nou ik krijg er wel een soort gev...

JOPPE: Hé!

ADA: Wat?

JOPPE: Hé!

ADA: Wat is er?

JOPPE: Nou ja! Het lekt hier!

ADA: Hè?! Echt waar? Echt? Waar?

JOPPE: Wat moeten we nou doen?

ADA: Dus jij bent wel bang!

JOPPE: Ho, ho, niet bang, praktisch.

ADA: En een beetje geschrokken.

JOPPE: En een beetje geschrokken.

ADA: ... Een pannetje schat. Gewoon een pannetje. Of een teiltje. Gewoon iets eronder zetten.

JOPPE: Een pannetje.

ADA: Ja. Ja toch? Gewoon een pannetje.

JOPPE: Een pannetje. Dit pannetje. Pannetje pannetje..

ADA: Oh!

JOPPE: Wat?

ADA: God, dat vergeet ik helemaal: Lies belde. Ze komt zo langs.

JOPPE: Lies?

ADA: Ja.

JOPPE: Oh.

ADA: Vind je dat niet leuk?

JOPPE: Jawel.

ADA: Had ik dat even moeten overleggen met je?

JOPPE: Nee, nee, natuurlijk niet. Nee. Nee, het eh. Het overvalt me een beetje. Liesje.

ADA: Liesje?

JOPPE: Ja, nee, bezoek gewoon, nu.

SCENE 8

ADA: Hallo. Leuk dat je er bent. Ga zitten. Ben je erg nat? Hier, ik haal een handdoek voor je haar.

LIESJE: Hallo.

JOPPE: Dag engel.

ADA: Asje.

LIESJE: Dankjewel.

ADA: Jij wil appeltaart bij de koffie.

LIESJE: Heerlijk. Zelf gebakken?

ADA: Hij valt een beetje uit elkaar.

JOPPE: Maar hij kan toch niet heel naar binnen.

ADA: Jezus, Joppe!

JOPPE: Sorry, sorry.
Hoe gaat het?

LIESJE: Gewoon. Wel goed. Maar hoe gaat het met jullie?

JOPPE: Goed, goed. Heel goed.

ADA: O, ik zal een asbak pakken.

LIESJE: Dankje.

ADA: Oh jongens die regen. Ik word er gestoord van. En dat het zo donker blijft overdag. Het is dat ik zo gelukkig ben maar anders zou ik er echt ongelukkig van worden.

LIESJE: Het is inderdaad afschuwelijk.

ADA: Hebben jullie het nieuws gehoord?
In Duitsland wordt er al overal geëvacueerd. En doden zijn er ook gevallen. Tsjechië nog erger.
Jullie nog koffie? Cognac? Jullie lijken niet eens op elkaar. Niet echt bedoel ik. Jij zo klein en hij zo groot. Je zou wel twee keer in hem passen. Nou ja, wel in hoe jullie kijken. In de trekken zeg maar. Ik heb geen broers of zussen. Ik kan daar wel eens jaloers op zijn.
Hebben jullie het altijd goed kunnen vinden?

LIESJE: Ja.

ADA: Vier jaar verschil is natuurlijk best veel.

LIESJE: Ja?

ADA: Ja, toch?

LIESJE: We hebben het altijd goed kunnen vinden. Behalve misschien toen hij acht was en ik vier. Hij moest met mij meelopen naar de kleuterschool en noemde me een baby.
Hij vertelde verhalen over struikrovers, kinderlokkers en moordenaars. Dat die mij wel es zouden kunnen komen halen. Maar beloofde mij dan wel te redden.

Joppe was de schrik van elke boef. Dat zei hij. De schrik van elke moordenaar was éénoog-Joppe.

ADA: Eénoog-Joppe.

LIESJE: Hij heeft altijd graag een held willen zijn.

JOPPE: En ik was ook een held. En ik ben ook een held. Een held en de schrik van de buurt. Of niet? Of niet Ada? Ben jij niet met mij getrouwd omdat ik een held ben?

ADA: Natuurlijk lieve schat. Omdat je een held bent.

LIESJE: Vroeger was hij een held. Nu natuurlijk niet meer.
Nee nee, dankje, geen cognac.
Koffie, lekker. Lekker. Dankje.

ADA: Wat zie je er prachtig uit Lies. Wat een mooie jurk.
Had je die nou ook aan op de receptie?

LIESJE: Die heb ik sindsdien niet meer uitgetrokken.

SCENE 9

LIESJE: Zeg. Joppe. Ada. Willen jullie kinderen?

JOPPE: Wat?

ADA: Na verloop van tijd, ja.

JOPPE: Ja, over een tijdje.
Over een tijdje een kindje.

ADA: En jij dan Lies? Op een gegeven moment? Ook?

LIESJE: Ja op een gegeven moment krijg ik ook een kind.

ADA: Aha.

LIESJE: Over een maand of zeven.

ADA: Nou, Lies!

JOPPE: Wat?

ADA: Lies. Gefeliciteerd. Of niet?
Ben je er gelukkig mee?

LIESJE: Gelukkig?

ADA: Ja! Is het gewenst?

LIESJE: Gewenst?

ADA: Ja!

LIESJE: Ja.

JOPPE: Nee.

ADA: Vertel es.

LIESJE: Nou gewoon. Gebeurd. Tijdje over nagedacht en toen besloten. Laten we het maar doen.

ADA: We?

LIESJE: Bij wijze van spreken.

ADA: Want... hij..?

LIESJE: Weet het nog niet. Hij weet het nog niet.

ADA: Wie is hij?

LIESJE: Een vriend.

ADA: Een vriend.

LIESJE: Ja, maar ik ga het alleen doen.
Joppe.

JOPPE: Ja, sorry.. moment..

ADA: Maar...

LIESJE: Ja?
 ADA: Maar zoiets moet je toch overleggen. Het is toch ook zijn kind.
 LIESJE: Ja. Het is ook zijn kind.
 ADA: Ja. Jezus. Nou. Ik bedoel...
 LIESJE: Wat?
 ADA: Heb je dat echt goed overwogen?
 LIESJE: Ja.
 ADA: Oké. Ja god, sorry dat ik me er zo mee bemoei.
 LIESJE: Ik ben geen onbezonnen iemand.
 Ik overweeg de dingen heel gedegen.
 Dat moet je maar geloven.
 Vertrouw daar maar op.
 Heel gedegen. Alles tegen elkaar afgewogen.
 ADA: Oké.
 Maar...
 LIESJE: Ja?
 ADA: Ga je het hem wel zeggen?
 LIESJE: Ter zijner tijd. Ja hoor.
 ADA: Je bent er dus blij mee?
 LIESJE: Ja, heel blij.
 ADA: Twee maanden was het zei je toch?
 LIESJE: Ja. Om en nabij.
 ADA: Wat zeg je?
 LIESJE: Om en nabij.
 ADA: En jij? Hoe voel jij je? Fysiek bedoel ik.
 LIESJE: Goed.
 ADA: Goed? Ja? Gezond?
 LIESJE: Ja. In orde.
 ADA: En, misselijk? Of rare eetgewoonten ontwikkeld? Al?
 JOPPE: Je hebt net een sigaret gerookt.
 LIESJE: Wat? Ja. Ja, de laatste.
 Voorlopig maar even de laatste.
 ADA: Jullie nog iets? Koffie, thee, wijn, bier, sapje, water?
 LIESJE: Lekker: doe maar water.

ADA: Joppe?

JOPPE: Ja, goed, lekker, water, doe maar.

SCENE 10

LIESJE: Zou jij mij niet eens feliciteren.

JOPPE: Ik denk er niet aan.

LIESJE: Joppe, ik heb een kindje in mijn buik.

JOPPE: Jij bent niet goed bij je hoofd.

LIESJE: Joppe.

JOPPE: Ik moet naden smeren. Ga es aan de kant.

LIESJE: Joppe.

(Ada komt binnen)

ADA: Ik heb hier nog wat gevonden.

JOPPE: Dat moet uren drogen. Dat werkt nooit.

ADA: Hoe moet dat dan.

JOPPE: Hoe?

ADA: Ja, mijn god. Hoe?
Ik ga even bellen.

JOPPE: Wie?

ADA: Wie?

JOPPE: Wie ga je bellen?

ADA: Mijn vader bijvoorbeeld.
Die weet van die dingen.
Noodoplossingen in rampsituaties.

LIESJE: Gefeliciteerd.

SCENE 11

LIESJE: Noodoplossingen in rampsituaties.
Tijdelijke oplossingen in nijpende kwesties:
Houd ramen en deuren gesloten.
Stem uw radio of televisie af op een lokale zender.
Schrijf onmiddellijk het opengestelde alarmnummer op een papiertje en plak dat op de telefoon.
Bezin u.
Denk na, maar ga niet zover dat uw gedachten eventueel noodzakelijke handelingen gaan vertragen.
Denk dus, maar: laat uw denken u niet verlammen.
Blijf zo lang mogelijk van de drank af.
Laat u niet overhalen tot alternatieve reddingsmethoden u door leken aangeraden.
Laat u informeren en adviseren en vind het juiste evenwicht tussen halsstarrigheid in uw eigen idee en de flexibiliteit om anderen eventueel te volgen.
Houd u er rekening mee dat de mens altijd eerst zijn eigen hachje zal willen redden, hoe weinig egocentrisch sommige exemplaren ook zijn buiten levensgevaar.
Wees u ervan bewust dat katten in nood rare sprongen maken.
Dat mensen in nood soms tot het uiterste gaan.
Dat bijna iedereen, bijna altijd liever op een veilige plaats blijft dan te verkassen.
Laat u niet in de luren leggen.
Laat ze u niet voor de gek houden.
Laat u niet koeioneren, dwarsbomen, beteugelen, ringeloren.
Volg al uw verlangens die vol zijn van hartstocht.
Lach om de angst voor destructie.
Stort u gerust in het ongeluk als u daarmee tegemoet komt aan een niet te negeren behoefte.

SCENE 12

LIESJE: Toen jij eenentwintig was en ik zeventien en ik je op kwam zoeken in Parijs. Dat zitten in cafeetjes. Dat struinen door straten. Langs de Seine. Op de terugweg ben ik uitgestapt in Antwerpen omdat ik niet naar huis wilde. Tot diep in de nacht in een kroeg gezeten. Een vrouw van de wereld voelde ik mij met mijn geschuurde kin en wangen van jouw kaken. Met mijn verleidde lichaam. Lang gelopen maar de Schelde was de Seine niet natuurlijk. Toen ben ik meegegaan met een man. Hij gaf me honderd gulden maar die wou ik niet. Daar was het me niet om begonnen bedoel ik. Chris heette hij. Veertig was ie, zoiets. En de hele ochtend op de trappen van het museum voor schone kunsten zitten wachten op een wonder. Omdat ik ergens de mogelijkheid voelde dat jij mij voorgoed zou verlaten. Met dat leven van je in Parijs. Met die vrienden, die drank en die muziek van je daar. En ik heb nooit begrepen en weiger te begrijpen dat wat mij het gelukkigst maakt van alles zo verboden was. Jullie proberen mij op te lichten met die leugen. Ik word aan alle kanten opgelicht. Wat heb je op je oog? Heeft Ada dat gemaakt? Heeft Ada die oogklep gemaakt?

JOPPE: Ik ben niet meer wie jij denkt dat ik ben.

LIESJE: Bespottelijk.
Mag ik op je schoot zitten?

JOPPE: Rustig. Wees rustig. Kom maar. Nee. Stil zitten. Stil zitten en rustig worden. Nee, Liesje, anders moet je eraf. Rustig zijn. Niet huilen niet bewegen niks zeggen. Luisteren. Niet bewegen. Niet huilen. Niet meer huilen. Niets meer zeggen. Stil zijn. Luisteren. Luister maar naar de regen. En luister naar mij. Het spijt me. Kom maar. Stil maar. Meisje. Meisje. Meisje toch. Nee. Nee. Nee, Liesje. Niet doen. Niet doen.

SCENE 13

- ADA: Er rijden geen treinen.
- JOPPE: Je mag de auto lenen als je wil.
- ADA: Joppe, dat is niet verantwoord. De auto. Alleen in het donker in de auto.
- JOPPE: Ik kan je brengen.
- ADA: Ze kan hier toch blijven. Doe niet zo gek. Plek zat. Gezellig toch. En wel zo prettig. Je weet niet wat er gebeuren gaat. Het begint echt uit de hand te lopen. Niemand gaat nu alleen in een auto weg. Jij niet en jij ook niet Joppe.
- JOPPE: Wat zei je vader?
- ADA: Niks. Afwachten. Naar de radio blijven luisteren. Geen paniek. We zitten hier goed. We zitten hier ideaal. Lies, wil je blijven?
- LIESJE: Ja.
- ADA: Je bent welkom, hoor. Je gaat niet weg. Ben je gek.
- LIESJE: Dankje Ada.
- JOPPE: En hoe is het daar?
- ADA: Ja. Ze zitten boven en hebben bijna alles verplaatst. Het is niet echt gevaarlijk geloof ik. Zeggen ze. Een klein laagje water op de benedenverdieping. Maar niet dat het huis echt onderloopt. En de burens. De burens waren er. De burens. Je weetwel, de Jaspersen. Die heb je gezien toch. Die waren er ook. De Jaspersen.
- JOPPE: Ja.

SCENE 14

(Joppe en Ada)

ADA: Wat is er?

JOPPE: Het spijt me.

ADA: Wat?

JOPPE: Sorry.

ADA: Lieverd. Ik...

JOPPE: Sorry, ook hiervoor. Je snapt er natuurlijk niets van. Wat ik zeg. Ik zeg ook niks. Ik ben een beetje van slag. Laat me maar. Het geeft niet. Ik bedoel het hoeft helemaal niets te geven. Vergeef me maar gewoon.

ADA: Zo'n beetje in het algemeen bedoel je? In het algemeen vergeven, jou?

JOPPE: Ja, zoiets, denk ik. Als je dat kan. Kan je dat?

ADA: Waar is Lies?

JOPPE: Kan je dat?

ADA: Dat denk ik niet. Waar is Lies?

JOPPE: Boven denk ik. Ik weet het niet. Ze ging in bad geloof ik. Je weet het niet. Nooit met haar. Misschien staat ze achter de deur.

ADA: Waar heb je het eigenlijk over?

JOPPE: Of is ze weg. Liesje is iemand die zomaar kan verdwijnen.

ADA: Waarover Joppe?

JOPPE: Achter de deur. Het zou me niet verbazen als ze achter de deur staat. Te luisteren. God weet waarom. God weet wat ze denkt te horen en daaraan op denkt te kunnen hangen.

ADA: Joppe!

JOPPE: Er is niets zinnigs over te zeggen. Omdat er niets zinnigs meer van is te vinden. Liesje loopt alle perken te buiten. Het is niet te voorspellen.

ADA: Joppe!

JOPPE: Ada...

ADA: Ik wil iets weten.

JOPPE: Wat wil je weten? Vraag maar wat je wilt vragen.

ADA: Wat... Of...

JOPPE: Ja?

ADA: Vertel mij maar iets.

JOPPE: Zomaar iets?

ADA: Over jou en haar.

JOPPE: Daar is niets zinnigs over te zeggen.

ADA: Zinnig hoeft het wat mij betreft niet te zijn.

JOPPE: Er valt niets over te zeggen. Een oud verhaal. Wij hebben toen wij jong waren een hechte band gehad. Dat is nu over. Liesje heeft problemen, heeft last van obsessieve gedachten. Maakt niet uit. Een ziektebeeld. Je moet haar maar vergeven. Morgen breng ik haar naar huis. Dan zijn we samen. Het geeft niets. Zij kan er ook niets aan doen. Ze bedoelt het allemaal goed. Liesje is een engel weet je. Zij is het mooiste mens dat ik ken. Maar dat doet niet ter zake. Liesje is in de war. Het is niet reëel dat zij een kind wil baren en opvoeden en alles in haar eentje. Ze gaat te ver, begrijp je. Ze zou dat niet aan kunnen. Ze kan dat niet aan. Ze is in de war. Ze is in de war. Ik hou van Liesje. Liesje is mijn zusje. Maar als ik iets objectiefs zou moeten zeggen over haar, iets dat goed is voor haar, zou ik zeggen dat ze op vakantie gaan moest. Weg gaan. Breken met de banden. Tijdelijk natuurlijk. Tijdelijk. Later zou alles wel goed kunnen komen. Later als ze wat rustiger is en weer kracht in zichzelf heeft gevonden. Ik weet het ik weet het, dat zijn nietszeggende termen. Maar ze zijn soms... van toepassing. Op Liesje bij voorbeeld. Op Liesje nu. Zij moet... Ik weet niet wat ze moet. Maak je geen zorgen. Morgen breng ik haar thuis.

ADA: Liesje!
 Waar is ze Joppe. Misschien is ze naar buiten gegaan. Dat is niet goed. Dat is niet verantwoord. Niet veilig, bedoel ik. Dat is in deze omstandigheden absoluut onverantwoord. We moeten even gaan kijken denk is. Als ze het huis uit is moeten we haar gaan zoeken. Ik blijf hier niet zitten.

JOPPE: Ada hou op, Liesje is een volwassen vrouw. Doe niet zo zorgzaam. Wees niet zo'n hen. Als ze weg is is ze weg en als ze niet weg is staat ze misschien wel achter de deur of ligt ze boven in het bad en is er niets aan de hand.

ADA: Een hen?? Wees niet zo'n hen?

JOPPE: Ongelukkige woordkeus. Excuus. Schenk er geen aandacht aan. Ongelukkige woordkeus, kan gebeuren in deze praathaast.

ADA: Praathaast?

JOPPE: Pak me niet op woorden, sil vous plait. Pak me niet op een woord. Ik probeer je te zeggen dat je het moet laten. Laat het! Laat het allemaal. Liesje is weg of niet en als ze weg is komt ze weer terug of niet en als ze niet terug komt blijft ze weg. Laten we het er niet over hebben. Het is een doorgewone dag. Niet doorgewoon natuurlijk. Er is natuurlijk wel iets aan de hand. Maar we moeten het nieuws een beetje in de gaten houden en er verder geen acht op slaan. Gewoon ons gang gaan. Ik ga een flesje opentrekken. Ga jij maar lekker zitten. Dan ga ik een flesje opentrekken. Ga jij daar nou maar lekker zitten en ontspan je een beetje, dan ga ik even een flesje halen van beneden en dan...

ADA: Een hen? Wees niet zo'n hen???

JOPPE: Sorry. Ik zeg af en toe woorden die ik niet moet zeggen misschien maar ik meen wel wat ik zeg. Ik bedoel maak je geen zorgen zeg ik. Dat is nergens voor nodig. Alles is in orde en morgen breng ik haar naar huis. Morgen ochtend als de zon op komt. Tegen de tijd dat het licht is is ze weg.

SCENE 15

(Liesje komt binnen)

LIESJE: Ik zie sterren!

ADA: Waar kom je vandaan?

LIESJE: Joppe, ik zie sterren!

ADA: Ben je in bad geweest?

LIESJE: Ja ook. Joppe!

JOPPE: Ja!

LIESJE: Weet je wat dat betekent??
Oh, Ada, moet je horen. Sterren. Sterren zijn belangrijk. Vroeger dachten ze dat de sterren stilstonden maar de sterren zijn voortdurend in beweging: sterren zijn gasvormige hemellichamen die enorme hoeveelheden energie produceren. Deze energie komt vrij bij kernreacties die zich in het inwendige afspelen. Het heeft tot in de zeventiende eeuw geduurd voordat men tot het inzicht kwam dat sterren zich in principe niet van de zon onderscheiden, maar alleen op grotere afstand staan en daarom slechts als lichtpunten aan de hemel zichtbaar zijn. In de daaropvolgende eeuw werd ook ontdekt dat de sterren niet vast aan de hemel staan, maar: zich langzaam ten opzichte van elkaar verplaatsen. Deze beweging wordt mede veroorzaakt door de rotatie van het melkwegstelsel waarvan alle zichtbare sterren deel uitmaken. Het totale aantal sterren in het melkwegstelsel wordt geschat op 200 miljard! Een groot deel daarvan is vanaf de aarde niet waarneembaar doordat het licht ervan door interstellair gas- en stofwolken wordt geabsorbeerd. Het melkwegstelsel is maar zo'n klein stukje! Naar schatting zijn er nog zo'n één miljard van dergelijke stelsels in het heelal! Het betekent dat het ophoudt! Dat het helder wordt!

Als het een meisje wordt noem ik haar Stella. Stella Clara, heldere ster.

ADA: Ik moet je iets vragen Liesje...

LIESJE: Vraag maar; ik weet alles.

ADA: Hoe zit het met..

LIESJE: Ada, het zit zo: ik heb honger, hebben jullie brood?

ADA: Joppe.

JOPPE: Natuurlijk hebben we brood. Kom maar, dan nemen we brood en kaas mee. En een wijntje. Voor ons dan. Een sapje voor jou.

ADA: Joppe. Lies.

JOPPE: Ada, het wordt droog. Toch? Bel je vader, vraag hoe het daar is.

(Joppe en Liesje af)

SCENE 16

ADA: Ja, ja. De sterren staan te gloeien aan de hemel. Maar de regen stroomt in strepen langs de ramen en druppelt door de gaten in het dak op de tapijten. En in de keuken wordt gegeten alsof het zondagochtend is of een vrijdagmiddag in het zuiden van Italië. En de regen stroomt in strepen langs de ramen en druppelt door de gaten in het dak op de tapijten. En tweehonderd miljard sterren staan te spelen dat ze zonnen zijn. En dat is dan belangrijk. Wij zijn een zinkend schip en het wachten is op God en Noach en een ark. Zullen we maar zeggen. En laten we daar dan maar op drinken. Op Joppe en op Liesje en het kind in Liesjes buik. Stella Clara. Laat we daar dan op drinken. En op het einde van de regen.

(Joppe en Liesje komen binnen)

JOPPE: Het is waar; het lijkt echt op te klaren.

ADA: Oh.

LIESJE: Wil je ook wat? Wat van de wijn?

JOPPE: Heb je gebeld?

ADA: Nee.

LIESJE: Een stukje van de camembert?

ADA: Nee.

JOPPE: Ik wel. Graag. Lekker. Honger.

LIESJE: Iets anders? Iets anders drinken?

ADA: Nee.

JOPPE: Je drinkt van de wijn!

LIESJE: Een glas kan geen kwaad.

JOPPE: Oh. Nee?

LIESJE: Nee, joh. Een half glas.

JOPPE: Oh ja.

ADA: Hou op.

JOPPE: Weet je dat heel zeker? Heb je dat gevraagd? Aan een dokter.

LIESJE: Laat mijn gezondheid aan mijzelf over.

JOPPE: Laat mij jou dan tenminste broederlijk bezorgd toespreken.

LIESJE: Nee, bedankt. Toch bedankt. Maar nee dankjewel.

ADA: Hou op! HOU OP!

JOPPE: Wat?

ADA: Ben je eigenlijk wel zwanger?
Is er wel sprake van een zwangerschap?
Heeft iemand mij hier iets te zeggen? Te vertellen? Op te biechten?

Moet ik mij drinken in naïviteit? Of zal ik me verdrinken in de achtertuin?
Welk complot?
Wat..?
Dat vraag ik.
Of de feiten op tafel mogen.
Wat? Wanneer? Hoe? Wie? Wat?
Dat vraag ik.

JOPPE: Ada, ik hou van je.
Dat zijn de feiten: Jij. Ik. Liefde.
Liesje, ik breng je naar huis.

LIESJE: Waarom?

ADA: Oh ja, waarom.

LIESJE: En dan in de auto? Leg je je hand dan op mijn been? En breng je me naar binnen? Ga je mee naar boven? Al die trappen op terwijl je hand al tussen mijn benen zit?
Nog één keer? Nòg een laatste keer? Het afscheid?
Volwassen omgang met verlangen: Wij geven beide toe dat het bestaat en geven er nog een laatste keer ten volle gehoor aan. En weten dat.. Weten dat van elkaar. Eén keer nog. Volgens duidelijk afspraken. Zodat we later niet hoeven te treuren of ons schamen. Want we deden wat gedaan moest. Binnen wetten van omgang en beperking. Dit was het. Zo moet het zijn. Wij wisten dat van te voren. Niemand heeft iemand iets te verwijten.
Zo, Joppe?

(Joppe slaat Liesje tegen de grond)

JOPPE: Godverdomme. Mijn God. Godverdomme.

LIESJE: Ik wil wel met je vechten, maar mag dat morgen?

JOPPE: Dit is waanzin.

LIESJE: Morgen Joppe.

JOPPE: Liesje, sta op.

LIESJE: Nee, niet meer. Morgen.

JOPPE: Ada! Ada, luister naar me.

LIESJE: Ik ben het vergeten.
Echt.
Alles vergeten. Ik zal alles vergeten

JOPPE: Ada. Hier blijven.

LIESJE: Dat beloof ik. Alles.

JOPPE: Lies.

LIESJE: Niet nu.

JOPPE: Ada!

LIESJE: Laat dat.

JOPPE: Ada.

LIESJE: Laat haar.

JOPPE: Houd je kop.

LIESJE: Ja Joppe. Wat men niet horen wil, daarover moet men zwijgen.

(De telefoon gaat. Niemand neemt op)

ADA: Zo.
Wil je een borrel Liesje?
Een borrel?
Wacht, ik zal iets voor je mixen. Ik mix wat voor je. Wacht maar es even. Een margeritta? Ja? Sterk en zoet. Wat van dit, wat van de tequila, cointreau het ijs. Het ijs. En een rietje. Een rietje. Kijk eens aan.
Proost Liesje.
Drink maar lekker op.
Verzet je zinnen maar even.
Word maar rustig.
Jij Joppe? Ook?
Kijk eens.
Zo.

(Ada blijft naast Liesje op de grond zitten en haar bijschenken)

SCENE 17

(Joppe en Ada)

JOPPE: God nog aan toe.
Ik heb haar geslagen.

ADA: Niet hard.

JOPPE: Ik heb haar geslagen.

ADA: Het viel mee.
Echt.

JOPPE: God nog aan toe.

ADA: Het was haar schuld. Je kon er niets aan doen.
Kus me, Joppe.
Toe. Kom.

(ze kussen)

JOPPE: Ada?

ADA: Ik wil het niet horen.

JOPPE: Ik kan niet met je trouwen.

ADA: Dat geeft niet Joppe.
We zijn al getrouwd.

JOPPE: De zon komt op.

ADA: Ja.

JOPPE: Waar is Lies?

ADA: In de auto.
Ze slaapt.

JOPPE: Wat?

ADA: Ze slaapt.
Rustig nu maar.
Ze slaapt.
Straks breng ik haar weg.

JOPPE: Regent het nog?

ADA: Ja. Heel zacht. Maar in het oosten gloort de zon. En er is een windje opgestoken dat hier en daar een wolk aan flarden blaast. Heel zachtjes nog. Luister maar.

JOPPE: Ik moet naar Liesje toe.

ADA: Niks d'r van. Je moet slapen schat. Je bent op.

JOPPE: Ja.
Maar Ada, Liesje...

ADA: Je moet nu naar me luisteren...

JOPPE: Ze doet zichzelf iets aan.

ADA: Dat ben je me verplicht.
Dat is de enige manier.

JOPPE: Ja.

ADA: Ga op me liggen.

JOPPE: Ja.

(Joppe gaat op Ada liggen)
(Geluid van hevige regen)

EINDE